

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

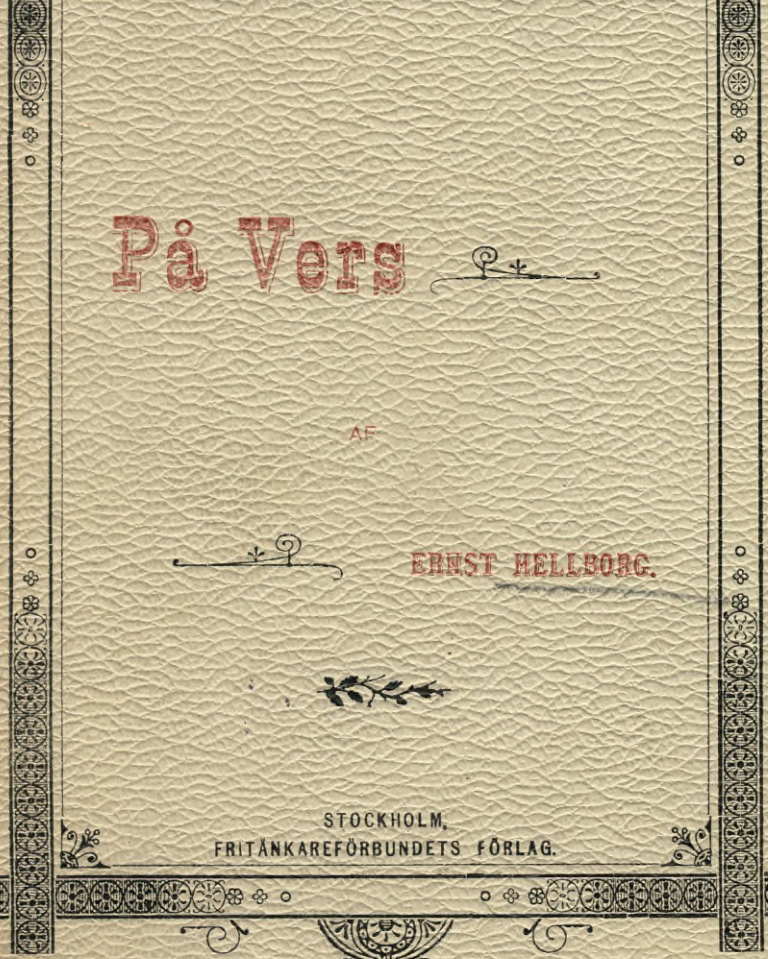

Handwritten notes:
Kung
Sv.

Fritänkareförbundets ströskrifter. IV.

På Vers *P +*

AF

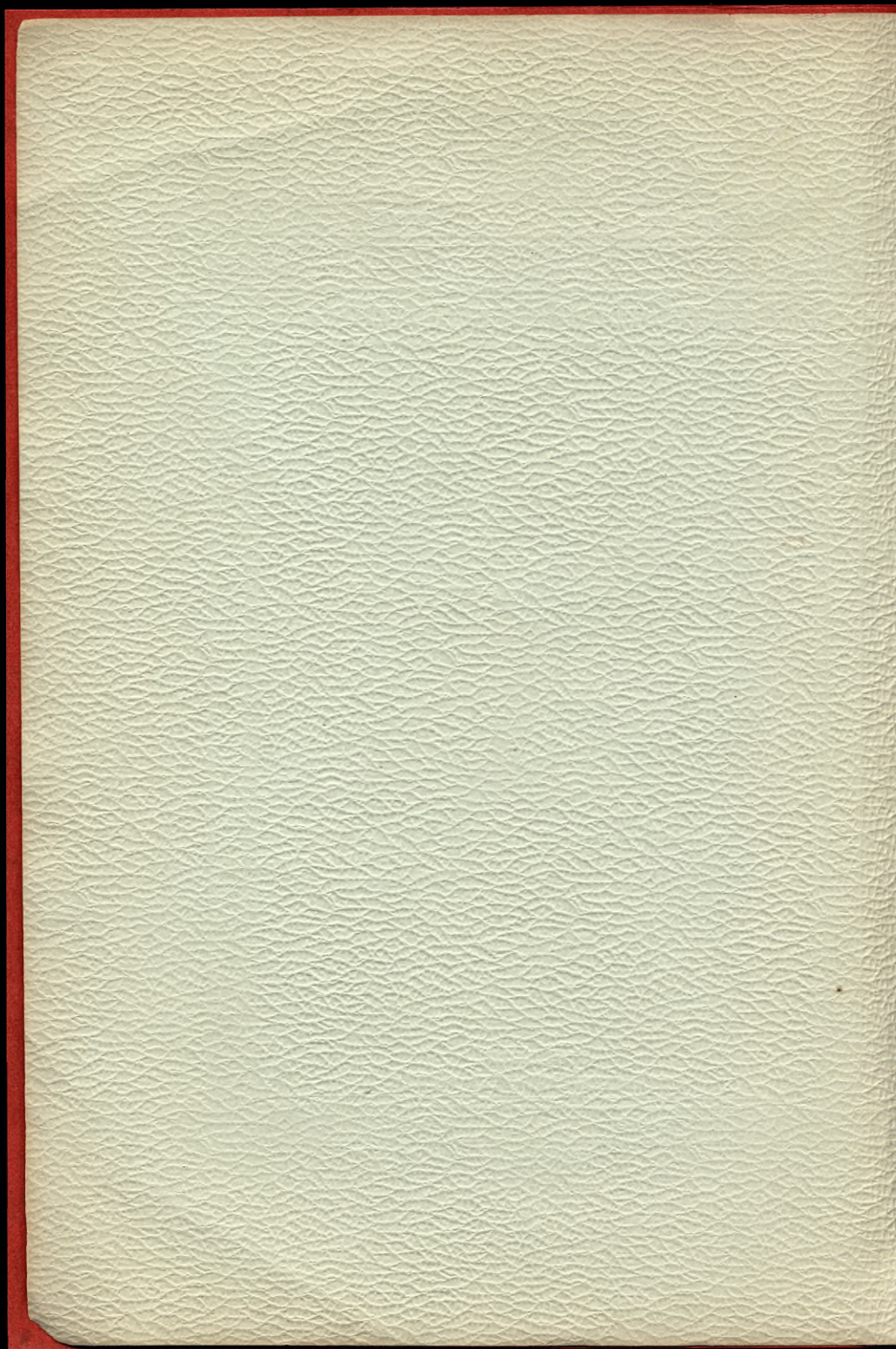
ERNST HELLBORG.

STOCKHOLM,
FRITÄNKAREFÖRBUNDETS FÖRLAG.

Handwritten notes:
Joh
25

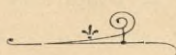

Fritänkareförbundets ströskrifter. IV.

På Vers

af

 ERNST HELLBORG.

Stockholm.
Fritänkareförbundets Förlag.

STOCKHOLM.
BERNH. HANSSONS TRYCKERI 1898.

Vår lösen.

Här lösen är *framåt*...

När tyst vi våra vapen smida,
när öppet se'n, fast få, vi strida
att midt i mörkrets ugglelåt
en glimt af ljus och sanning sprida,
vår lösen är *framåt*.

Vår lösen är *framåt*...

När tusenåra dogmer föra
till andlig trälldom, djärft vi störa
den hälgd, som enfald gaf däråt,
och kyrkans herdar skola höra:
vår lösen är *framåt*.

Vår lösen är *framåt*...

När våld och egoism vill trycka
i gruset hvarje annans lycka,
vi vilja blotta dess försåt
och makten ur dess händer rycka...
vår lösen är *framåt*.

Vår lösen är *framåt*...
och ständigt skall med kraft den mana
att bättre lif och framtid dana,
där ej fins fruktan, nöd och gråt...
Kom, följ oss på vår frihetsbana,
vår lösen är *framåt!*

Maning.

Mel. Vintern rasat ut bland våra fjällar.

Hantrons hemska makter ännu skörda
mänskooffer uti tusental;
frihet, kunskap söka de att mörda,
göra jorden till en jämmerdal.
Skola dessa spöken då ej hindras
hålla mänskors öden i sin hand,
skall ej bojan sprängas, nöden lindras,
jorden bli ett fritt, ett lyckligt land?

Jo, hvarandra händerna vi räcka
lofvande stå bi vid denna bragd,
söfda sinnen ur sin slummer väcka,
skänka mod åt hvar och en försagd.
Framåt, framåt är vår lösen bröder,
som kring hela världen genljud ger,
manande hvar vän i nord och söder
kämpa under frihetens banér!

Vår tro.

Mel. Ja, vi elsker dette landet.

Tron att sanning skall besegra
lögn och hyckleri,
frihetslängtan slutligt vägra
gå i slafveri,
skaka våldets alla bojor
ifrån kropp och själ,
ropa ut kring slott och kojor
rätt till allas väl...
(helig rätt till allas väl).

Denna tro oss alla slutit
i ett fast förbund,
våra hjärtan sammanknutit
i en hoppfull stund.
Och för denna tro vi lida
hällre än att fly,
och för denna tro vi strida,
tills att dag blir ny,
(tills att segerns dag blir ny).

Liksom åskan dåne...

Mel. Dåne liksom åskan bröder.

Liksom åskan dåne, bröder,
högt den fria tankens sång!
Gifve luft åt harm som glöder
i vårt bröst mot våld och tvång,
gifve kraft åt vän, som blöder,
sårad under stridens gång!
Tränge fram till hvarje sinne,
som ej hunnit frigjort bli,
det åt mänskligheten vinne,
tände frihetsglöd deri;
tränge fram till hvarje sinne,
vinne,
tände frihetsglöd deri!

Vi tro, att kärlek skall...

Mel. Der er et yndigt Land.

Hi tro, att kärlek skall
en gång besegra våldet.
Hvad jubel vid dess fall!
Det hälsas skall med glädjens röst
och nöd och sorg då lyftas
från tusen tyngda bröst.

Allt skönt, allt mänskligt godt
och tankars ljus och frihet
då blifva allas lott.
Dock, vägen dit är ännu lång
och kräfver tusen offer...
men fram med mod och sång!

Då först . . .

När skall glädje sig sprida
 att bjuda och kalla
 och visa för alla
 kring jorden den vida,
 att lycka
 kan smycka
 vårt lif?

— Då först, när de slutas
 vantron och våldet,
 då först, när ej mutas
 sanning och ära,
 då först skall den njutas,
 lefnadens glädje,
 då först skall den bära
 härliga frukter . . . då först.

Oss då resom stolt ur gruset,
 brytom framtids nya banor,
 skakom af det gamla dam!

I en trofast kamp för ljuset,
under frihets sköna fanor
vi till seger måste fram.

Hjärtats bästa känslor lysa
vägen till vårt framtidsland;
ingen skall der hungra, frysa,
ingen slås af våldets hand.

Som en drömbild än det ter sig ...
vägen är så lång, så lång.
Men om ingen, ingen ger sig,
värklighet det blir en gång.

Upp att fria då hvar träl,
hotad att bli kväfd ihjäl,
gjuta lifslust i hvar själ,
att det gamla måtte svinna,
alla slutligt vinna
glädje, glädje, glädje!

Vårt banér.

Mel. Stå stark, du ljusets riddarvakt.

Banér, flyg högt, flyg segervisst,
flyg rundt kring hela vida världen
att bärga rättvis segerlön till sist
och lyckans glada frid åt härden!

O, röda duk, hur skön,
när lätta vindar dina snibbar jaga!
Vårt friska hopp om lön...
nej aldrig, aldrig skall du det bedraga.

Väl lögn och hån och våld dig ofta söka
att draga uti smutsen ned;
men dina skaror ock sig ständigt öka
och segerns ande har du med.

En framtid skall en gång få skåda,
att vidt kring hela jorden rund
skall broderskap och frihet råda...
banér, din sköna segerstund!

Följ blott!

Mel. Till skogs en liten fågel flög.

Hur fort, hur varmt mitt hjärta slår,
i ögat tränger fram en tår,
när tyst jag ser all sorg, all strid,
allt sviket hopp på bättre tid...

När skall, när skall
all nöd och orätt blifva all?

Skall egen kraft, skall egen lit
väl en gång spränga vägen dit,
hvars fröjd i tusen år man spått.
men aldrig än i lifvet nått...

Skall det, skall det
väl en gång blifva verklighet?

— Ja, en gång skall en framtid skön
bli kampens och bli offrens lön
och lifvet blifva mera värdt
och skattas mera högt och kärt...

Följ blott, följ blott
till kamp för frihet, sant och godt!

Proletär.

Hi gingo, hon och jag, likt flera
en kväll längs blomprydd esplanad;
jag mins ej, hvad vi konversera,
men mins, att hon var ung och glad.
Jag mins det intryck, som hon gjorde,
så friskt i minnet jag det bär,
när i sin oskuld hon mig sporde:
”Hvad är att vara *proletär*?”

Jag mötte hennes ögon klara
förvånad öfver frågans art,
men de mig bådo blott att svara,
de bådo leende mig svara snart.
Jag svara' då — fast mera ”vittert”
det se'n på papp'ret fästas är —
jag återrepa' halfhögt, bittert:
hvad är att vara proletär?

— Att under fattigdomens börda
och hungerspiskans hårda slag,

med skyldighet ändå att vörda
sin herre och hans ockrarlag,
få lefva fram sin dag i pina
vid tanken på en maka kär,
som saknar födan åt de sina ...
det är att vara proletär.

Att orättvist bli ohörd jagad
blott därför, man är fattig född,
att bli förhärdad, bli försvagad,
af lyckligare aldrig stödd;
att där till världen blifva skaffad
där nöd och hunger brottet lär
och sedan blifva "rättvist straffad" ...
det är att vara proletär.

Att aldrig unnats kärlek hysa,
att aldrig hafva egt ett hem;
vid andras lyx få hungra, frysa,
ha vänner egt, men frånryckts dem:
att re'n i lindan fått begrafva
den fröjd, som ungdomen begär
och sedan endast slafva, slafva ...
det är att vara proletär.

— De börjat lyssna dock, de arma,
till frihetsord, som någon sagt,

och känna rätten att sig harma,
ja, ana till och med sin makt.
När aningen till visshet hinner,
då är den stunden kommen, när
det gamla ned till grunden brinner...
din frihetstimme, proletär.

* * *

— Jag slöt och ekipagen åkte
förbi oss i en väldig rad,
men flickan intet mera frågte,
det dröjde innan hon blef glad.
Jag vet ej, hvad den unga tänkte,
men rätt ändå jag tolka lär
den tår, i hennes öga blänkte:
en tår för dig, o *proletär*.

År för år . . .

Mel. Du, som världar har till rike.

År för år vi vilja bygga
 bättre framtid åt oss opp,
 aldrig tröttas, aldrig rygga,
 ständigt fulla utaf hopp:
 att dess förr det rike randas,
 där oss *kunskap* grunden ger,
frihet är den luft, som andas,
kärlek är den sol, som ler.

Giordano Bruno.

(Efter engelskan).

Stora själar äro de som strida
djärft med slägtets lycka såsom mål,
de, som snillets ljus och värme sprida
om ock lönen blir tortyr och bål.

Fast okunnig samtid hjärtlöst mördar
en för sanning kämpande martyr,
framtid honom tacksamt mins och vördar,
ej hans namn med bålets flammor flyr.

Blott förbittra, håna dödskampsmärtan
kunde dessa fanatismens bål. —
Sällsynt stora själar, varma hjärtan,
som ej fingo nå sitt höga mål!

Än när tiden utaf ålder gränats,
när från själfva stenen, hvilken bar
deras namn, hvart spår för alltid plånats,
skall dock minnet af dem lefva kvar.

Vid
allmänna fritänkaremötet

i Stockholm d. 15 aug. 1897.

Häner, innan än vi skiljas,
må ett sista maningsord
finna fäste i er viljas,
i er bästa viljas jord!

Må ej feghet, glömska, skymma
värfvet vi oss förelagt;
må vi aldrig fältet rymma,
må vi troget stå på vakt!

När vi skilda vägar vandra
uti trötthet eller nöd,
må då tanken på hvarandra
lifva modet, ge oss stöd!

Må vårt kunskapsmått vi öka,
odla hvar och en sin teg:
må vi alltid, alltid söka
ljus och frihet reda väg!

Ljus och frihet öfver jorden,
sträfvan till fullkomlighet —
dessa äro bästa orden,
jag i afskedsstunden vet.

Då är det vår.

När solkysst bölja sin isdam spränger
och hän med längtan mot hafvet går
och allt det murkna, som vägen stänger,
rycks med som spillror — då är det *vår*.

När solens gudom allt genomströmmar
och safven stiger i strå och stam,
när allting ler uti kärleksdrömmar
och grodd och hjärtblad sig tränga fram;
när Maj ses skymta bland björk och granar
med väna sippor i sina spår,
när allting vidgas, i ungdom anar
ett mål, som vinkar — då är det vår.

När mänskotankar och mänskohjärtan
i ungdoms visshet gå fram med storm
och storsint glömma den egna smärtan
för att ge samhället bättre form
och trotsigt höja den nya fanan,
som inga omvägar föras får

och bjuda spetsen åt *gamla vanan*
och all dess fördom — då är det vår.

När gamla lögnernas makt är bruten
och all dess girighet smälter ned
af mänskokärlekens glans begjuten...
när lystna krigen förbyts i fred,
när *ingen* fana behöfver höjas
och när *parti* är ett halfglömt ord,
när inga själar i fångsel böjas
och nödens skräck icke mer blir spord...
när hela släktet vet livvets mening,
sin rätt, sin frihet, sin plikt förstår
och sträfvar framåt i glad förening —
ack då, ack då blir den skönsta vår!

1895.

Vårsång.

Hon kommit åter, den evigt unga,
 med blåa sippor i guldgult hår...
 Naturen lifvas och fåglar sjunga:
 välkommen härliga, ljusa *vår!*

Hon brutit isen på sjö och vikar
 och bjudit böljorna upp till dans;
 hon rifvit snötäcket uti flikar,
 som smälta bort uti solens glans.

Allt lif, all lust ha ånyo vaknat,
 nu fins knappt gräns för dess mod och hopp,
 och allt, som längtat och drömt och saknat,
 nu tränger fram uti ljusgrön knopp.

Hur allting spritter och sväller, sjuder
 i blod och nerver, i strå och stam!
 Kring all naturen en lösen ljuder,
 som manar allt till fullkomning fram.

Nu bryts hvar boja, som lifvet binder...
 allt murkét, gammalt re'n fått sin dom.

Hur fåfängt är ej att bygga hinder,
när våren pekar mot sommarns blom!

— Må vårens gudom hvart hjärta värma
och rensa luft, som har blifvit kvaf,
att vi med frimod oss måtte närma
det mål, som fyller de mångas kraf!

Må vårens gudom ge lif åt blodet,
att det ej tjocknar i dådlös ro
och stärka kraften och höja modet
och lära oss på oss själfva tro!

Då skall der följa på vårens strider
en härlig sommar med blommors mängd,
med frukt och skördar och glada tider,
då lyckans väg icke mer är stängd.

Den tanken gifver vårt lif ett värde,
den lifvar oss som en munter sång:
vår kraft, vår vilja den mäktigt hårde
tills *verklighet* den förblir en gång!

Ty vårens krafter ej boja binder . . .
det gamla, murkna re'n fått sin dom.
Hur fåfängt är ej att bygga hinder
när våren pekar mot sommarns blom!

När majsol ler.

Dig, väna majsol, i blånad höjd
 med ungdomlig själ jag hälsar!
 Du kommer åter med hopp och fröjd
 och all naturen du frälsar
     från dvala lång
 i vinterns isande bojors tvång.

Så stum och kal låg naturen nyss,
 men du förtrollningen brutit
 och vid din glödande kärlekskyss
 hon tusende knoppar skjutit:
     all längtans makt
 nu jublar fritt ifrån trakt till trakt.

Du manar fram uti dagens ljus
 hvad länge grott uti bojer.
 Allt spritter, sjuder . . . hvad lif, hvad brus
 kring berg och dalar, kring slott och kojor:
     Den ljusa *vår*
 går omotståndligt i dina spår.

— Ack, att du äfven den makten fått
med mänskosjälur, som isas, krympa;
att der du kunde ett kraftigt skott
af mänskokärleken ympa,
att slå i blom
i hjärtats innersta hälgedom!

När allt i frihet fick tränga fram:
hvad friska knoppar då skulle skjuta
från människoslägtets gamla stam
och alla, alla af lifvet njuta . . .

— När majsol ler,
alltjämt den bilden jag tjusad ser.

1897.

I vårtid.

Än hör jag till de unga,
 som älska frihetens och ljusets strid,
 än vill jag vårens tid besjunga,
 de rika löftenas ljusa tid.

Då skingras moln och dimma,
 då brytas pinande bojors tvång
 och fria böljor åter glimma
 och brusa jublande frihetssång.

Då svälla jordens safter,
 då springer lifvet i fager knopp,
 då pröfvas mod och lust och krafter
 och alltid finnes då segerhopp.

Då är det sol i hjärtan,
 då ligger världen så ljus och vid,
 då tros på glädjen efter smärtan
 och härligt lockar då lifvets strid.

Och fram mot drömda öden,
mot fjärran vinkande mål det bär —
fast kanske hindrar stundom nöden
att fylla löftet, som gifvet är.

För dessa löften spira
dock nya vårar ännu en gång...
sin blomning skola de ock fira
och skördar följa på väntan lång.

Min sommarvisa.

När solglans leker på Mälarvågor
 och skogen vinkar så vän och huld,
 då vill jag glömma de sorgsna frågor
 och glömma egen och andras skuld.

Då vill jag sorgfritt en fristund leka,
 då vill jag känna mig glad och fri
 och sätta färg uppå kinder bleka
 med skämtets lätta fyrverkeri.

Då vill jag sjunga min egen visa,
 som nästa dag icke mer fins till,
 att sommarns doftande fågring prisa,
 en fridags glädje jag sjunga vill.

Då vill jag sjunga min ljusa önskan,
 så som man sjunger, när man är ung:
 att på den vissnade sommargrönskan
 ej vinterns tid måtte bli för tung.

Höst.

Sommarns dagar äro njutna,
 slut dess fröjd och skönhets prakt.
 Ängens blommor, vissna', brutna,
 drömmande till ro sig lagt.

Ifrån parkens gamla lindar
 gulnad löfskrud faller af,
 och de kalla nordanvindar
 svepa snart kring land och haf.

— Bak en trädgårds lätta hägnad
 lysa dock i höstsolns sken,
 ack, för ögat hvilken fägnad,
 sköna frukter gren vid gren.

Tunga, hänga de där mogna
 väntande på skördarn blott,
 som i dessa höstens trogna
 riklig lön för mödan fått.

— Lycklig den. hvars lefnadsblomma,
sedan solig sommar flytt,
ej förintas i det tomma
utan blir till fröjd på nytt!

Höst—vår.

Hti mitt kära, gamla Haga
nu höstens vindar härja fram
och gulnad löfskrud skonlöst draga
från hvarje snår, från hvarje stam.

Förblekta äro färger rika,
förbrunna äro lust och fröjd;
naturens krafter tyckas svika
och öde ligga dal och höjd.

Snart skola vinterns kalla händer
af is och snö slå upp sitt bo
och fjättra sjön vid frusna stränder
och bjuda allt till dödslik ro.

— Men ur det gamla skall där spira
en gång hvad lifskraft eger bäst
och vårens gudom åter fira
en *lifvets* sköna segerfäst.

När det är kallt.

När det är kallt...
då dör hvar liten blomma
i sommarns brustna krans
och ängarna stå tomma
och sörja svunnen glans.

När det är kallt...
går fattigman och fryser
och lider brist och nöd
och ingen honom hyser —
förrän han väl är död.

När det är kallt
i slutna mänskohjärtan,
där förr var ljust och varmt,
än bittrare känns smärtan
och lifvet mera armt.

När det är kallt...
en hoppets stråle lyser
dock stundem klar och blid —
och den, som hungrar, fryser,
står åter upp till strid.

Ottesång.

Mel. Var hälsad, sköna morgonstund.

Har hälsad, sannings ljusa tid,
som, efter tusenårig strid
mot väntrons hemska makter,
nu gryr så skönt, så segervisst,
att frid och lycka ge till sist
åt jordens alla trakter!

Hoppet
loppet
af din ljusning
med förtjusning
för oss målar...
allting ler i dina strålar.

Din gryning kanske än blir lång,
men *skall* dock blifva *dag* en gång,
som molnen genomtränger
och bjuder frihet, lefnadsmod

ur glansen af sin stråleflod,
hvars väg man då ej stänger
Stridom,
lidom
för den dagen,
som, trots lagen,
nu ses glimma
i sin långa gryningstimma!

1839.

Julsol.

In *hednisk solfäst* var fordom julen,
 en stund af glädje och hopp och mod —
 men sedan blef den af kyrkan stulen
 och döpt till *kristlig* med eld och blod.

— Ej bön till Asar man mera sänder,
 ja, mången glömmet ock hvite Krist,
 men alla glädas, när solen vänder
 ur vinterns mörker så segervisst.

Och kanske mången med mig då drömmet,
 där tyst han sitter i juletid,
 om *denna* sol, hvilken framtid gömmet
 och som skall vinna den största strid.

Om denna sol, som en gång skall spränga
 med strålespjuten all mörkrets här
 och ned till botten af hjärtan tränga
 och bränna allt hvad som murket är.

Om denna sol, som skall bjärt belysa
all mänskors dårskap och snikenhet,
allt våld, all feghet, som tyst de hysa,
som om det vore en hemlighet.

Om denna sol, som i grund skall smälta
den svekligt lockande mammons stod
och våld och mörker från tronen välta
och gjuta lifsfröjd i allas blod.

Om denna sol, som skall slägtet rena
och mäktigt hårda dess viljas stål
och slutligt alla i kärlek ena
att sträfva framåt mot nya mål...

Ty framåt, framåt vår lösen manar,
den ljuder ständigt från pol till pol...
Med hopp och längtan jag därför spanar,
ack, efter gryende framtidssol!

1894.

Julvännen.

När midvintersolen gick ned
 i vikingars snötäckta land,
 då firades *jul* efter urgammal sed
 vid bloss och vid stockeldars brand.

Och in bars galten med äpple i mund,
 ett offer till ära
 åt *Frö*, den kära.

Och skaldens hand öfver harpan for
 och kommen var löftets stund,
 då viking vid Frö-galten svor
 att blifva i bragder och ära stor.

Och liten *julvätte* hviskar se'n
 till unga, gamla, till mör och män
 om julelycka i juletid,
 om mänskokärlek och glädtig frid.
 Och harpan stämmer han mera vek,
 han lägger blidhet i blickars glans

och bjuder skaran till skämt och lek
och till sång och dans.

* * *

Kom så *kristendom* . . . kom
att med hälgade kors
vända hedningen om
och att hämma den våldsamma fors,
som bröt fram ur hans vikingasinne.

Men gamla seder och gammalt minne
de kunde ej brytas med storm
och tiden ej helt dem förkväfde.
Fast splittrat, bland folket de lefde,
de lefde — de bytte blott *form*.

Af *alfven* det blef både *ängel* och *älfa*
och *julvätten* togs snart till heder igen
och blef så i hemmen den käraste vän.
Han kom dem att tänka ej blott på sig själfva,
men dela sin glädje och dela sitt bröd
med den som led sorg eller nöd.

— Och döpt eller odöpt må än han stanna
 och sprida glädje i juletid
 och jämna vecken i den tröttes panna
 och ge åt alla en stund af frid;
 och mana oss att ej hjärtat glömma,
 men öppna gifmildt dess vida port
 och komma oss att ej längre gömma
 hvad där vi äga af godt och stort!

Och om likt fordom vi vilja ge
 ett ärligt löfte, då skall han le
 och sakta hviska: "ack, sök då lofva
 att ge ditt innersta, ge ditt bästa,
 att ge åt alla den ädlaste gåfva:
 att högt som dig själf också älska din nästa!"

Vår Messias.

Hi känna alla en gammal sägen
 om trenne vise från Österland
 och om en stjärna, som visa' vägen,
 så att de kommo till krubbans rand,
 där världens frälsare, där *Messias*
 som nyfödd pilt låg på bädd af halm...
 Af honom skulle allt folk befries
 från världens sorger och nöd och kvalm.

Men sagan födde mest strid och splittring,
 och under tusende mörka år
 blef mindre kärlek och mer förbittring
 samt prästavälde, som än består. —
 Dock snart skall sagan sin lifskraft mista,
 hon är för oss ej tillräckligt rik:
 vi lägga henne i glastäckt kista
 och gömma henne som en relik.

— Dock än vi bida och än vi strida
 för en *Messias*, som komma skall
 med hälsans glädje åt dem, som lida
 och makt att bringa allt ondt på fall.
 En gång förlossar han alla trälar
 och bjuder frihet till lifvets fröjd,
 i syskonkärlek allt folk besjälär —
 för *den* Messias skall väg bli röjd.

Med samlad styrka vi röja vägen;
 och om än mödan blir tung och svår,
 vi få ej tvekande väga stegen,
 om en gång segern skall blifva vår
 och om en gång det skall bli oss gifvet
 att kunna jubla förutan skryt:
nu vår Messias fullkomnat lifvet
och skall ej blifva en skrinlagd myt!

1897.

Vid årskiftet.

(1897—98)

Hör! Nyårsnattens tofslag klingar...
 och efter lust och fröjd och strider
 det *gamla år* helt tyst nu glider
 till ro i evighetens djup...
 Men uppå stjärnbeglänsta vingar
 det *nya år* ur djupet svingar
 med dolda häfvor i sin famn,
 af världen mött med hoppets alla namn.

Du smyckas, nyår, i rödt och grönt
 af hopp, som väntar att bli krönt
 en gång med lyckans segerkrona
 och att i glädjens rike trona.
 Till svar du endast pekar *framåt*, fram
 mot dunkla vidder, där målet finnes —
 men utan strid dock aldrig vinnes —
 framåt i allvar, framåt i glam,
 framåt i stridernas rök och dam...
 I spetsen själf alltjämt du ilar —
 och efter blir då den, som makligt hvilar.

Du skall oss skänka mången solljus dag
till glädje uppå färden
utöfver dystra djup och ljusa höjder;
du skall oss skänka sorg och gisselslag,
att vi må skatta våra fröjder
och lära oss att känna lifvet, världen,
ty offer kräfves ännu vid den port,
som leder in till sant och stort.

— Välan, så må vi icke töfva
att mod och krafter vågsamt pröfva
och spänstigt sträcka ut på stegen!
Vi ha ej råd att hvila än
och somna in vid dikena på vägen:
blott dubbelt svärtrådd blefve färden se'n.
Nej lyssnom till rop, som mana
mot målet, vi i fjärran spana!
Framåt på känd och okänd väg
att bryta mark och plöja teg,
att närmare det målet rycka,
dit frihetshågen alltid stått
och hoppet slutit in vår lycka ...
det mål, som, skymtande vid himlens bryn
och slutligen en gång i glädje nådt,
skall öppna nya vidder för vår syn!

Lifvet.

(Efter tyskan).

Q, Lif, du underbara land
 med dunkelgröna lunder.
 När väl vi nå ditt inres rand,
 af ålder gå vi under.
 Då se vi, hvad vi kunnat, bort...
 och än en maning bjuder
 oss soln vid horisontens port —
för sent blott svaret ljuder.

— Du lät din dag gå fruktlöst bort,
 som om med soln du gick
 blott för en sommarnatt så kort
 till ro ett ögonblick,
 som gälde det en dröm, som snar
 försvann liksom den kom...
 Du gick — din sista färd det var;
 blott solen vände om.

Hon vände... ler åt minneskrans,
som vissnad dig betäcker:
ack dig, som hon till livets glans
ej mera återväcker!
Hon ler åt hvad i sten hon fann
till ditt heröm stå skrifvet:
"Han var en noggrann, nykter man"...
som aldrig *lefde* lifvet.

Gud.

Det fins ett ord, som mer än andra
 jag ville ära, ville klandra;
 ett ord, som mäktigt manar fram
 inför min syn ett panorama
 af mänskors fröjd och smärta, synd och skam,
 af friska människor och lama,
 af fria själar och af "nådens lam" ...
 Det ordet har så välbekanta ljud:
 det är det lilla ordet *gud*.

— Hvad blod det klibbar vid detta ord,
 hvad skändlighet, hvad rån, hvad mord!
 Hvad vantro det har spunnit
 igenom sekler kring vår jord ...
 hvad grymma kättarbål det tändt,
 som uti nattligt mörker brunnit
 och mången sanningsbrodd förbränt!

Men ock! hur mycket af hvad ädlast tänkts,
 hvad renast drömts om mänskors lycka

har ej åt detta ordet skänkts
 att det som äkta pärlor smycka!
 Hur mycket obetvingligt mod
 som trotsat våld och spe och bål
 samt offrat gods och blod
 med detta enda ord som mål!

— Det har ett svärfördt konto detta ord,
 som uti lögners lappverk klutas
 och uti allas öron tutas
 af hundra tusen präster på vår jord.
 Och aldrig kunna vi det ordet rycka
 ur människornas talesätt —
 blott söka hindra det, om än ej lätt,
 att lifvets fullhet stycka,
 att svekligt rötva bort vår lycka,
 att allt hvad sanning är och rätt
 förslafvande i gruset trycka...

Och denna gudstjänst är väl värd
 förenta krafter offergärd!

Bort med dogmatiken.

Bort, bort med dogmatiken...
den härskat länge nog,
förhöjd af jubelskriken
när den med blindhet slog!
För bröd den bjudit stenar
och fält sin vrånga dom —
och ännu den förmenar
vårt lif slå ut i blom.

Bort, bort med dogmatiken
och alla kyrkors kif!
Gräf ner de gamla liken,
som ljugas än ha lif!
De kunna än förpesta
vår lefnads atmosfär
och svaga hjärnor fresta
till vanvett här och där.

Lös bojorna, som fjättra
den arme bokstafsträl;
med klarsynt kärlek bättra
hans lif, hans kropp och själ!
Predika *kunskaps* lära
— en frukt af sträfvan lång —
den vägen blott kan bära
till frälsningen en gång.

Innehåll.

Vår lösen	3
Maning	5
Vår tro	6
Liksom åskan dåne.....	7
Vi tro, att kärlek skall ...	8
Då först.....	9
Vårt banér	11
Följ blott!	12
Proletär	13
År för år	16
Giordano Bruno	17
Vid allmänna fritänkaremötet i Stockholm den 15 aug. 1897.....	18
Då är det vår	20
Vårsång	22
När majsol ler.....	24
I vårtid	26
Min sommarvisa	28
Höst	29
Höst—vår	31

När det är kallt	32
Ottesång	34
Julsol	36
Julvännen.....	38
Vår Messias.....	41
Vid årskiftet (1897—98)	43
Lifvet	45
Gud.....	47
Bort med dogmatiken	49

Fritänkareförbundets ströskrifter.

1. **Hvad vill Fritänkareförbundet?** Pris 3 öre.
2. **Samtal mellan en filosof och en marskalkinna af Denis Diderot.** Sämmanfattadt och öfversatt af Ellen Key. Med Diderots porträtt. Pris 25 öre.
3. **Jesu öfvernaturliga födelse.** En bibelstudie af *Carl G. Schröder* jämte utlåtande öfver dess vetenskapliga värde af professorerna O. F. Myrberg, W. Rudin och teol. d:r S. A. Fries samt genmäle å dessa uttalanden. Pris 50 öre.
4. **På Vers af Ernst Hellborg.** Pris 50 öre.

Fritänkareförbundet

i Stockholm mottager och meddelar upplysningar samt sänder på begäran gratis stadgar och program genom sin kassör hr *Ernst Hellborg*, Uplandsgatan 31, Stockholm.

Den under tiden Okt. 1897—Juli 1898 utgifna tidningen

Fria Tankar,

organ för forskning och fri tanke,
finnes äfven att tillgå under ofvanstående adress.

Pris 50 öre.

Riet

1001850658

